

скорочення втрат зерна в усіх ланках технологічного процесу вирощування, транспортування і зберігання. Це в сукупності складає інноваційну основу зернової галузі.

Особливо важливе значення для підвищення ефективності зернового виробництва мають інтенсивні технології, які концентрують найновіші досягнення науки і техніки та дають можливість найповніше реалізувати потенційну продуктивність сортів відповідно до особливостей ґрунтових і погодних умов та забезпечують одержання високих урожаїв. Але враховуючи кризові явища в економіці країни, нестачу в підприємствах мінеральних добрив, засобів захисту рослин, пально-мастильних матеріалів і технічних засобів важливого значення набуває впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, адаптованих до місцевих природних умов на основі визначених пріоритетів та інноваційних рішень, які разом із відносно високою врожайністю могли б забезпечувати економне використання матеріальних ресурсів і були екологічно безпечними для навколишнього середовища.

Особливого значення у розвитку зернового господарства набуває удосконалення сортового складу та системи насінництва зернових культур. Застосування високоінтенсивних сортів і якісного насіння належить до найефективніших заходів розвитку галузі. Нині стає все очевиднішим, що без достатніх державних капіталовкладень у розвиток насінництва не обійтись. Тут важливе місце повинні зайняти державні субсидії селекційним центрам та спеціалізованим насінницьким господарським структурам.

Висновки. На основі проведених досліджень виявлено, що зернове виробництво в Вінницькій області протягом 1992-2008 рр. хоча і було рентабельним, але знаходилося у нестійкому економічному стані.

Забезпечення ефективного розвитку зернового господарства має ґрунтуватися на застосуванні передових технологій, використанні високопродуктивних сортів зернових культур, пристосованих до місцевих умов, збалансуванні структури посівних площ з метою одержання найвищого економічного ефекту від зниження виробничих затрат, які складають інноваційну основу галузі.

Література

1. Калінчик М.В., Ільчук М.М., Шовкалюк В.С., Калінчик І.М., Стабілізація ринку зерна в Україні. - К.: Нічлава, 2008. - 230 с.
2. Корнев В. Л. Урахування інноваційної концепції підприємства в процесі стратегічного ціноутворення // Держава та регіони. – 2008 р. - №2. – С. 9- 94.
3. Лобас М.Г. Розвиток зернового господарства України. -К., 2007.
4. Статистичний збірник "Сільське господарство Вінницької області". - Вінниця: Головне управління статистики у Вінницькій області, 2007. - 205 с.

ФОРМУВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ

Марценюк Я.Ю.

Науковий керівник: Скорук О.П., к.е.н., доцент

У даній статті розглянуто формування та регулювання регіонального ринку праці, а також проблеми які виникають в процесі працевлаштування.

Вступ. Під ринком праці розуміють певну форму відносин, що відбивають зміст та баланс інтересів між суб'єктами ринку: роботодавцями, працівниками та державою. Активна роль у цьому процесі належить профспілкам.

Ринок праці — це динамічна форма відносин, що постійно розвивається та змінюється, в результаті чого змінюються вимоги та коло проблем, пов'язаних з інтересами найманної робочої сили, наймачів, підприємців та посередників-профспілок.

Територіальна структура ринку праці є досить складною просторовою системою, яка складається з локального, регіонального, національного і світового ринків. Кожний з виділених у цій ієрархії ринків характеризується певними параметрами, які відбивають специфіку відносин, що виникають між основними суб'єктами ринку.

Постановка проблеми. В сучасній літературі існують різні підходи до розкриття сутності регіонального ринку праці, його структури, функцій, методів регулювання. Дослідження загальних формування ринку праці були здійснені провідними українськими вченими, такими як Бандур С., Богиня Д., Дорогунцов С., Долішній М., Заяць Т., Злупко С., Краснов Ю., Лібанова Е., Колешня Л., Колот А., Мікловда В., Оникієнко В., Павловська Н., Пітюлич М., Петрова І., Садова У.,Скорук О.,Семів Л., Шаленко М., Шевчук Л. та інші. Однак маловивченими залишаються питання комплексного кількісного та якісного оцінювання стану РРП та існує поляриність поглядів щодо соціально-економічного механізму його регулювання.

Основні результати досліджень. Через об'єднуючу дію механізму економічної інтеграції відбувається формування регіональних ринків робочої сили більш високого ступеня. Високо інтегрований ринок праці передбачає інтенсивний рух робочої сили і потребує налагодження інформаційної та фінансової системи державного контролю за трудовими переміщеннями населення.

З поглибленням спеціалізації територіальних господарських комплексів та активізації товарообороту

між ними формуються передумови для посилення інтеграційних процесів на ринку праці. Для безпосереднього включення робочої сили в ці процеси її власники мусять оволодіти професіями, попит на які зростає, та конкурувати між собою за престижніші робочі місця. Інтеграційні процеси на ринку праці мають відбуватися еволюційно. За темпами і формами перетворень цей процес має бути адекватний змінам в інших сферах господарювання, а головне — зрушенням структури потреб у товарах і послугах.

Територіальний ринок праці є досить неоднорідною щодо складу робочої сили, умов праці та оплати просторовою структурою. Через це в дослідженні її особливостей цілком прийнятним є сегментаційний підхід. Він передбачає виявлення закономірностей обігу робочої сили в кожному відносно відокремленому елементі. В основі сегментаційних процесів на регіональному ринку праці лежать розвиток продуктивних сил, поглиблення поділу праці, постійні зміни у формах власності.

Дія сукупності чинників як внутрішнього (відносно процесів руху робочої сили), так і зовнішнього характеру спричиняє суттєву диференціацію умов відтворення робочої сили. Це має враховуватися при розробці напрямів і реалізації конкретних заходів регіональної політики зайнятості на ринку праці.

У світовій практиці найбільш відомими моделями ринку робочої сили є американська та шведська.

Модель ринку робочої сили в США специфічна. Американському ринку робочої сили властива висока територіальна мобільність населення. Понад 6% його щороку переміщується в інші регіони, а кожний десятий змінює професію, особливо молодь.

Шведська модель ринку праці спрямована на регулювання зайнятості, забезпечення соціального захисту і гарантій. Активна політика зайнятості реалізується як через професійну підготовку робітників, так і завдяки відкриттю нових робочих місць. На вирішення цих проблем витрачаються значні кошти. Замість витрат на підтримку безробітних політика спрямована на посилення конкурентоспроможності кожного працівника, що потрапляє на ринок праці. Переважно це набуття іншої професії чи іншої спеціальності.

Регулювання регіонального ринку праці розглядається як система, що умовно складається з трьох підсистем.

- 1) *формування робочої сили* — її природне відтворення та підготовка;
- 2) *розподіл робочої сили* — створення робочих місць, первинний розподіл та перерозподіл робочої сили;
- 3) *правління функціонуванням ринку праці* — управління технічним прогресом, наукова організація і стимулювання праці.

Завданнями регулювання регіонального ринку праці є:

- забезпечення балансу між попитом і пропозицією робочої сили;
- підтримання оптимальних пропорцій між зайнятими і безробітними в межах регіону;
- оптимізація рівня і структури зайнятості з огляду на економічну ефективність функціонування регіонального господарського комплексу;
- постійне вдосконалення системи працевлаштування;
- забезпечення соціальних гарантій;
- організація і функціонування професійної орієнтації, підготовки,
- перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів;
- правове забезпечення і контроль за дотриманням законності;
- розвиток конкуренції як невід'ємного атрибуту функціонування ринкової економіки;
- встановлення і підтримання реальної вартості робочої сили, мінімальні розміри якої мають відповідати нормальному функціонуванню і відтворенню робочої сили;
- планування, прогнозування динаміки кількісного та якісного складу робочої сили в господарському комплексі регіону з метою ефективного використання трудового потенціалу;
- чіткий аналіз стану і тенденцій розвитку регіонального ринку праці;
- координація та узгодженість усіх структурних підрозділів, задіяних у формуванні регіонального ринку праці.

Ефективний механізм регіонального управління ринком праці має охоплювати широкий спектр законодавчих, договірних, економіко-правових *інструментів регулювання* соціально-трудова відносин. У спеціальній літературі можна знайти чимало ідей щодо інструментів державного регулювання регіональних ринків праці. Також досить багато європейських країн підтримують зайнятість через податкову, фінансову, інноваційну системи.

В Україні, на жаль, держава майже не підтримує зайнятість через податкову, фінансову, інноваційну системи. Водночас законодавче стимулювання створення нових робочих місць через систему податкових пільг підприємствам, на нашу думку, є найефективнішим механізмом подолання безробіття в регіонах. Доцільно адаптувати до національних умов зарубіжну практику пільгового кредитування підприємств, які збільшують кількість зайнятих, практику фіскальних пільг для тих суб'єктів господарювання, котрим вдається зберегти працюючих за повним робочим днем, надання податкових і кредитних пільг для підприємств, які виділяють квоту для працевлаштування соціально вразливих верств населення та працевлаштовувати їх понад виділену квоту.

У регіонах із високим рівнем безробіття особливу увагу слід надавати активізації інвестиційної діяльності. Для того, щоб органи державного управління і місцевого самоврядування могли суттєво вплинути на соціально-економічний розвиток регіонів, слід подолати недоліки бюджетного планування, зменшити залежність регіонального розвитку від державного бюджету.

Важливо також:

- розширити практику розробки програм реалізації регіональної соціальної політики, зокрема, в контексті завдань побудови схем розвитку продуктивних сил регіонів, регіональних схем збереження та розвитку робочих місць тощо;
- проводити незалежну експертизу нормативно-правових актів стосовно і наслідків для регіону та раціональних соціальних стандартів;
- підтримувати, поширювати та пропагувати досвід місцевих ініціатив у сфері реалізації соціальних благ, проведення соціальної роботи;
- забезпечити постійний моніторинг за станом регіонального ринку праці;
- удосконалити систему регіональної статистики в сфері трудовикористанн. зокрема, з питань обліку незайнятого населення та робочих місць;
- оптимізувати механізм відбору інвестиційних проектів стосовно питань збереження діючих і створення нових робочих місць;
- запровадити практику точкової державної підтримки проблемних адміністративно-територіальних одиниць, де ситуація на ринку праці особливо гостра.

Висновки. Таким чином, механізм регулювання регіонального ринку праці стає дієвим за умови аналізу та реальної оцінки факторів його формування, стану, тенденцій розвитку і має включати заходи щодо активізації попиту та пропозиції за допомогою важелів інвестиційної політики, способів і методів регулювання рівнів доходу (фіскальна, цінова та кредитно-грошова політика), методів регулювання відносин власності, соціальної політики та правової регламентації.

Завданням сучасного етапу в сфері регулювання зайнятості є перехід до активної політики на регіональному ринку праці, яка, на жаль, досі активно не здійснювалася. В її основу слід покласти модель управління, ключовими елементами якої є основні регулятори ринкової організації праці: конкуренція на ринку праці, заробітна плата як ціна послуг праці, трудова мобільність, рівень безробіття. Саме цими параметрами здійснюється, з одного боку, саморегулювання ринку праці, а з іншого - відбувається втручання держави, яка реалізує координуючу, стимулюючу чи обмежуючу роль у процесі управління.

Література

1. Регіональна політика та механізм її реалізації / За ред. М.І. Долішнього. – К.: Наукова думка, 2003. – 503 с.
2. Зайнятість та ринок праці : Підручник / за ред. Б. М. Данилишина: К.: 2008. – 200с.
3. Ушечко Н.В. Комплексна оцінка стану зайнятості населення // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №7-8. С.60-64.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Осадчук В.В.

Науковий керівник: Мазур А.Г., д.е.н., проф.

В данній статті проведено теоретичне дослідження ефективності виробничо-господарської діяльності. Запропоновано принципову схему формування результатів та ефективності виробництва.

Постановка проблеми. Ефективність виробничо-господарської діяльності, на сьогодні, є актуальним питанням. Адже кризовий стан економіки України, вимагає від підприємств пошуку нових ефективних способів ведення господарської діяльності, використання сучасних методик управління підприємством.

Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється при певній взаємодії трьох визначальних його чинників: персоналу (робочої сили), засобів праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал продукує суспільно корисну продукцію або робить виробничі і побутові послуги. Це означає, що, з одного боку, мають місце витрати живої і уречевленої праці, а з другого, - результати виробництва. Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня їх використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення ефективності, дають вчені Воронін О.О та Пастух О.[1], а саме: загальний економічний ефект звичайної діяльності підприємства – це сумарна вартість тих частин валових доходів, які в розгляданому періоді одержано за рахунок відносно зекономленої уречевленої і живої праці.

Петрович Й.М. [2] говорить, що під ефективністю розуміють міру витрат ресурсів, необхідних для нагромадження та використання багатства суспільством.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження ефективності управління виробничо-господарською діяльністю аграрних підприємств в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Визначення ефективності господарської діяльності підприємства полягає в оцінці його результатів. Такими результатами можуть бути прибуток, рентабельність, обсяги виготовленої продукції в натуральному чи вартісному (за оптовими цінами або за собівартістю) виразі. Але ж сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або неефективність